

LA PEDRA ANTIGA

Al peu de la calçada, que segles de fatiga
han mantingut oberta del continent al mar,
en un gran erm, cruïlla dels vents i de l'atzar,
s'esgruna al bat del sol la noble pedra antiga.

Ella és tot el que resta de la imposta d'un arc
sota el qual ressonen les legions romanes
i s'inclinaren les polsoses caravanes.
Ara, només cenyida de groc sisimbri amarg,

els dies i els ocells li roseguen els caires.
Sap que mor una mica a cada embat dels aires;
però, serenament acordada al seu fat,

per donar a qualsevol emperador que passi
una clara lliçó de seny i venustat,
plena d'orgull i pàtina, com un fragment d'Horaci.

• GLOSSARI

Imposta: f. Pedra o filada de pedres que sobresurt de la superfície del mur, la qual, situada a l'arrencada d'un arc, suporta el salmer.

Sisimbri: f. Gènere de plantes d'annuals a perennes de la família de les crucíferes (*Sisymbrium sp*), amb flors blanques o grogues.

Fat: m. 1 Divinitat o força desconeguda que, segons els pagans, fixava per endavant l'encadenament dels esdeveniments. 2 Destí ineludible.

Venustat: f. Bellesa perfecta, encant d'una persona, d'una cosa, bella.

Pàtina: f. To que amb el temps prenen els objectes antics de metall, de vori, les pintures a l'oli, les pedres d'un edifici, etc.

- **HORITZÓ D'EXPECTATIVES**

Presentació del poema. Què suggereix? Què diu?

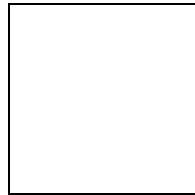
Tema del poema: El tema central d'aquest poema és el pas del temps. *La pedra antiga* ens ofereix una viva imatge dels efectes desoladors que ha produït el pas del temps.

Personificació del pas del temps a través de la pedra que pateix, que a poc a poc va morint.

- **CLAUS PER AFAVORIR LA COMPRESIÓ**

Aquesta pedra antiga podria ser la Via Augusta.

La **Via Augusta** fou una via romana que comunicava Roma amb les Columnes d'Hèrcules (l'Estret de Gibraltar), i transcorria per tota la costa mediterrània d'Hispania, a partir dels Pirineus. Fou la calçada més llarga i l'eix principal de la xarxa viària de la Hispania romana, amb una longitud aproximada de 1.500 km.

L'Arc de Berà es va construir sobre la Via Augusta

- **ACTIVITATS**

1. A partir de fotografies de restes d'arquitectura romana o simplement a partir d'una pedra que pots trobar al carrer, realitza un breu escrit imaginant el seu passat. Què ha viscut? Com se sent?

2. Què és la Pedrera romana del Mèdol? Busca'n informació.

La pedra que els romans van utilitzar per construir els edificis més emblemàtics de Tàrraco i la que, presumiblement, es va utilitzar en l'alçat de la catedral de Tarragona prové de la **Pedrera romana del Mèdol**.

Més informació:

http://www.fundacioabertis.org/cat/pdf/hemeroteca/cult_medol.pdf

<http://www.vegueries.com/asp/rutasVCAT.asp?Id=67&V=Camp%20de%20Tarragona>

3. Com podem veure aquest poema fa una clara referència al món clàssic, concretament al món romà. Us proposem que us endinseu en la Tarragona romana. Formeu grups i treballeu aspectes diferents de Tàrraco: situació, història, arquitectura, costums, tradicions... El treball es pot realitzar en format paper o digital i exposar-lo davant dels companys de classe.

Enllaços:

Món romà, en general:

- El món romà

<http://blocs.xtec.cat/jiplena/primer-eso/el-mon-roma/>

- El món romà. Activitats

<http://www.xtec.cat/~nlinan/viatge/roma/activitat.htm>

- Història i arqueologia de Roma

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/internet/interet5.htm>

- Zona Clic. El món clàssic. Roma

http://clic.xtec.cat/db/act_ca.jsp?id=1409

- Els romans. Presentació en Power Point

www.xtec.cat/~malsius2/diaposweb1/diaposroma.ppt

- L'art romà. Recursos del professorat

<http://www.xtec.cat/aulanet/viatge/credit4/02/repro42f.htm>

Tàrraco:

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/roma/urbs/tarraco.htm>

<http://www.tinet.cat/~jmpf/Catala.html>

<http://www.museutgn.com/>

<http://www.mnat.es/tarraco/catindex.htm>

http://www.uoc.edu/humfil/ct/Hiper_educatius/Tarraco/

4. Sortida a Tarragona per conèixer *in situ* tots aquells aspectes que s'han treballat a l'aula.

5. En l'últim vers també es fa esment a Horaci. Per tal de conèixer la figura d'aquest poeta llatí, et proposem un treball sobre la biografia, obra... de l'autor.

Pàgina web on es pot trobar informació sobre Horaci:

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/roma/litterae/horatius.htm>

6. Fes l'anàlisi formal del poema: mètrica, rima i estrofisme.

LA PEDRA ANTIGA

Al peu de la calçada, que segles de fatiga	6+6=12 A (fem.)
han mantingut oberta del continent al mar,	6+6=12 B (masc.)
en un gran erm, cruïlla dels vents i de l'atzar,	6+6=12 B (masc.)
s'esgruna al bat del sol la noble pedra antiga.	6+6=12 A (fem.)

Ella és tot el que resta de la imposta d'un arc	6+6=12 C (masc.)
sota el qual ressonen les legions romanes	6+6=12 D (fem.)
i s'inclinaren les polsoses caravanes.	6+6=12 D (fem.)
Ara, només cenyida de groc sisimbri amarg,	6+6=12 C (masc.)

els dies i els ocells li roseguen els **caires**. 6+6=12 E (fem.)
Sap que mor una mica a cada embat dels **aires**; 6+6=12 E (fem.)
però, serenament acordada al seu fat, 6+6=12 F (masc.)

per donar a qualsevol emperador que **passi** 6+6=12 G (fem.)
una clara lliçó de seny i venustat, 6+6=12 F (masc.)
plena d'orgull i pàtina, com un fragment d'Horaci. 6+6=12 G (fem.)

Estrofes: sonet (dos quartets i dos tercets)

Versos: alexandrins amb cesura (6+6=12) d'art major

Rima consonant: ABBA CDDC EEF GFG